

Katedra Ekonomiki Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
ul. S. Leszczyńskiego 58, 20-068 Lublin

WIOLETTA WRÓBLEWSKA

Zmiany w eksporcie i imporcie cebul i bulw kwiatowych w Polsce w latach 1995–2005

Changes of flower bulbs export and import in Poland in the years 1995–2005

Streszczenie. Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie znaczący udział w krajowym handlu zagranicznym materiałem kwaciarskim miały cebulki w stanie uśpiania, stanowiły średnio 15,68% eksportu i 15,60% importu produktów kwaciarskich. Zarówno eksport, jak i import cebul i bulw kwiatowych wykazywały tendencję rosnącą, przy czym dynamika importu była szybsza. W strukturze gatunkowej krajowego handlu zagranicznego cebulami i bulwami kwiatowymi dominujące znaczenie miał materiał wyjściowy z grupy „pozostałe”, który w latach badań stanowił średnio 96,21% eksportu i 61,66% importu. Głównym odbiorcą była Holandia, do której trafiało średnio 91,33% całego eksportu. Wzrosła również rola krajów Europy Środkowo-wschodniej jako odbiorców.

Słowa kluczowe: cebule i bulwy kwiatowe, eksport, import

WSTĘP

O realnych wielkościach handlu zagranicznego produktami kwaciarskimi w Polsce można mówić dopiero po jej wejściu do Unii Europejskiej. Uszczelnienie krajowych granic oznaczało rejestrację każdego jej przekroczenia. W poprzednich latach (głównie w latach 90.) eksport i import w znacznej części był niekontrolowany i nierejestrowany i skali tego zjawiska nie można ocenić. W przypadku kwiatów ciętych faktyczny import w latach 1996–1998 był około 1,5–2 razy, a eksport 5 razy wyższy od oficjalnych statystyk [Jabłońska 1999]. Polski handel zagraniczny produktami kwaciarskimi generalnie charakteryzuje się niewielkimi obrotami, jednak ważną pozycję w nim stanowią cebulki kwiatowe, przede wszystkim w stanie uśpiania [Świetlik 1997]. W obrotach przeważa systematycznie rosnący import, ale taka sytuacja występuje we wszystkich krajach liczących się na światowym rynku cebul kwiatowych, z wyjątkiem Holandii [Jabłońska 2001]. Równocześnie wzrósł eksport z Polski. Dynamika eksportu od 1997 r. była tylko nieznacznie niższa od dynamiki importu, w latach 1997–2003 wartość eksportu wzrosła

3 razy, a importu 3,6 razy [Jabłońska 2005]. W pracy dokonano analizy zmian wielkości i struktury asortymentowej oraz geograficznej handlu zagranicznego cebulami i bulwami kwiatowymi.

MATERIAŁ I METODA

Przeanalizowano ilościowe i wartościowe zmiany eksportu i importu cebul i bulw kwiatowych ogółem w latach 1993–2005 oraz poszczególnych gatunków w latach 1995–2005. Dokonano także analizy zmian w strukturze geograficznej handlu zagranicznego w latach 1995–2005. W analizach posługiwano się prostymi metodami matematyczno-statystycznymi, tj. wskaźnikami procentowymi, a dynamikę zmian określono za pomocą linii tendencji wyznaczonej metodą najmniejszych kwadratów oraz indeksów. Linie tendencji wyznaczono dla wartości bezwzględnych i względnych obliczonych w stosunku do średniej analizowanych lat.

Podstawowym źródłem danych wykorzystanych w analizach są niepublikowane dane GUS, opracowania naukowe i popularnonaukowe oraz prace magisterskie.

WYNIKI

W latach 1993–2005 średni udział wszystkich cebul kwiatowych w wartości eksportowanych produktów kwaciarskich w Polsce wynosił 16,88%, w tym cebul w stanie uśpienia 15,68% (tab. 1). Podobny jest także udział cebul i bulw kwiatowych w wartości importu wszystkich produktów kwaciarskich (16,05%, tab. 1). Tu również dominujące znaczenie odgrywają cebule w stanie uśpienia (15,60%, a cebule w stanie wegetacji stanowiły jedynie 0,45%).

Eksport i import cebul i bulw w stanie uśpienia wykazywał tendencję rosnącą, choć dynamika importu była szybsza. Średnio rocznie wartość importu zwiększała się o 14,51% w stosunku do średniej z tego okresu (o 1608,4 tys. USD), a eksportu o 13,10% (o 699,44 tys. USD). W ujęciu ilościowym import średnio rocznie wzrastał o 7,13% (o 314,47 t), eksport o 5,01% (o 116,51 t) – rys. 1.

W przypadku cebul w stanie wegetacji również odnotowano wzrost wartości importu i eksportu, przy równoczesnym wzroście w ujęciu ilościowym importu, ale spadku eksportu. W latach 1993–2005 wartość importu wzrastała co roku średnio o 12,26% w stosunku do średniej z tego okresu (o 28,8 tys. USD), a wartość eksportu średnio rocznie o 0,82% (o 1,27 tys. USD). W ujęciu ilościowym import wzrastał średnio rocznie o 4,24%, podczas gdy eksport malał co roku o 9,70%.

W latach 1995–2005 spośród wszystkich gatunków wyodrębnionych w kodach taryfy celnej dla cebul i bulw w stanie uśpienia największą dynamiką wzrostu eksportu charakteryzowały się cebulki hiacyntów i bulwy mieczyków. Średnio rocznie ich eksport w ujęciu ilościowym wzrastał o 41,92 i 35,67% (rys. 2), co w wartościach bezwzględnych oznaczało wzrost średnio roczny odpowiednio o 2,94 i o 4,12. Wartościowo eksport materiału wyjściowego wymienionych gatunków wzrastał średnio z roku na rok odpowiednio o 46,93 i 34,17%. W wartościach bezwzględnych oznaczało to roczny wzrost średnio o 21,18 i 7,92 tys. USD.

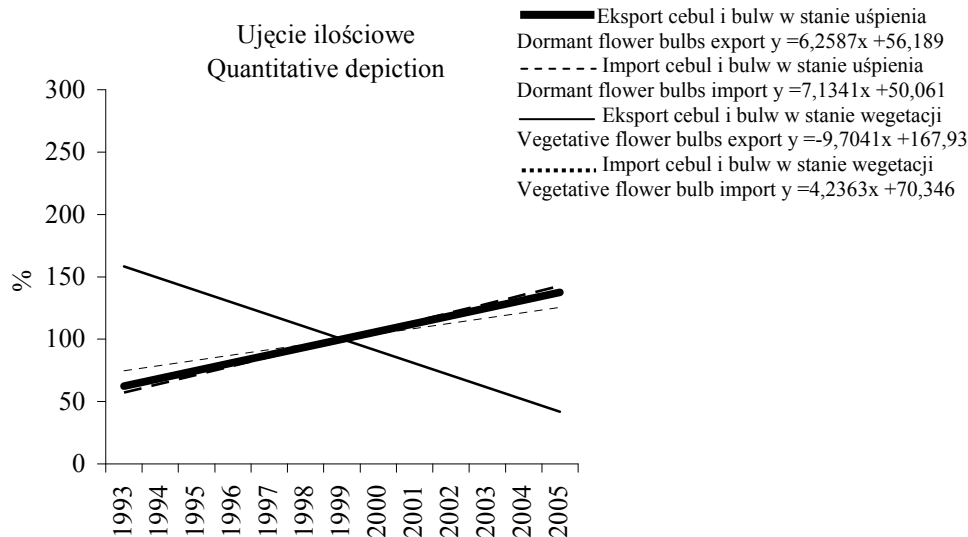
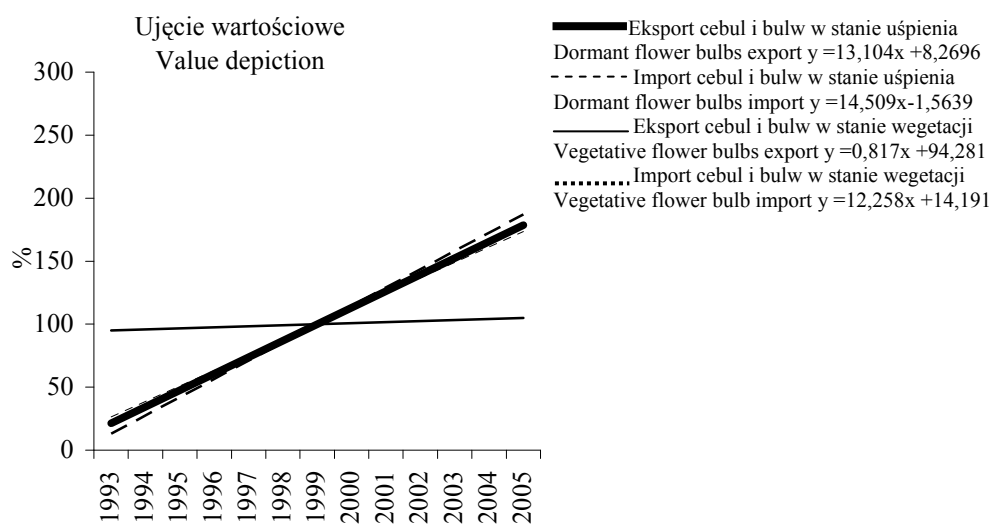
Tabela 1. Udział eksportu i importu cebul i bulw kwiatowych w wartości eksportu i importu roślin ozdobnych w Polsce w latach 1993–2005 (w %)

Table 1. The participation of flower bulbs export and import in the value of ornamental plants export and import in Poland in the years 1993–2005 (in %)

Lata Years	Eksport/Export				Import			
	Ogółem rośliny ozdobne Total orna- mentals plants	Ogółem cebule i bulwy Total flower bulbs	Cebule w stanie uśpienia Dormant flower bulbs	Cebule w stanie wegetacji Vegetative flowers bulbs	Ogółem rośliny ozdobne Total orna- mentals plants	Ogółem cebule i bulwy Total flower bulbs	Cebule w stanie uśpienia Dormant flower bulbs	Cebule w stanie wegetacji Vegetative flowers bulbs
1993 ¹⁾	100,00	5,31	5,13	0,18	100,00	19,20	18,08	1,10
1994 ¹⁾	100,00	10,33	10,00	0,33	100,00	11,95	11,68	0,28
1995	100,00	13,87	9,62	4,25	100,00	24,08	23,76	0,32
1996	100,00	20,94	16,90	4,04	100,00	17,03	16,58	0,45
1997	100,00	20,88	18,46	2,42	100,00	16,16	16,01	0,15
1998	100,00	18,07	17,18	0,89	100,00	16,70	16,29	0,41
1999	100,00	19,42	19,01	0,41	100,00	14,72	14,60	0,12
2000	100,00	13,43	13,14	0,29	100,00	16,32	16,05	0,27
2001	100,00	27,10	25,26	1,84	100,00	16,84	16,20	0,64
2002	100,00	19,78	19,49	0,29	100,00	16,68	16,25	0,43
2003	100,00	21,52	21,18	0,34	100,00	14,71	14,49	0,22
2004	100,00	15,61	15,36	0,25	100,00	11,69	11,37	0,32
2005	100,00	13,20	13,18	0,02	100,00	12,56	11,43	1,13
Średni udział Average share	100,00	16,88	15,68	1,18	100,00	16,05	15,60	0,45

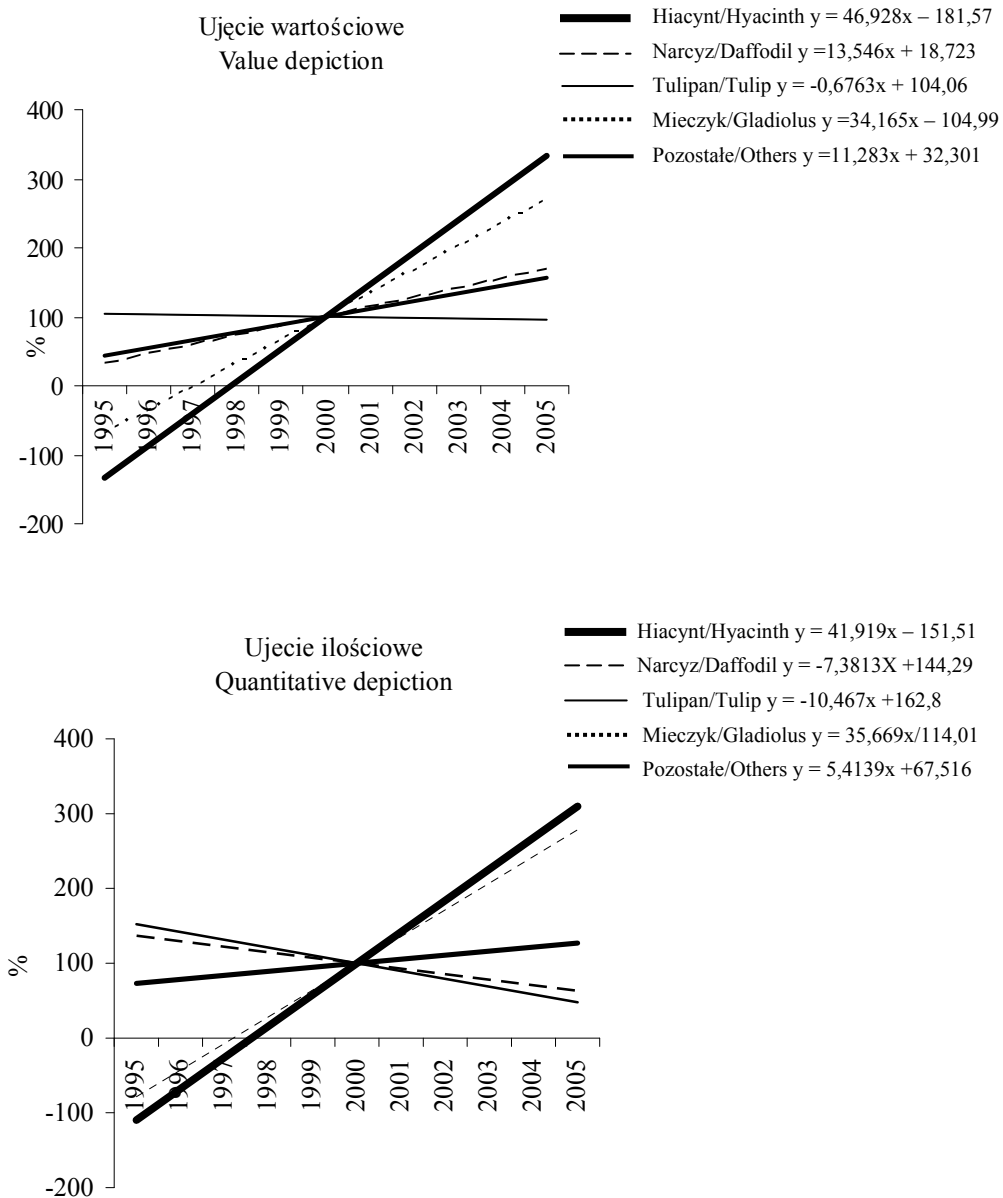
¹⁾ według Kubiaka [2001]/according to Kubiak [2001]

Wysoka dynamika wzrostu eksportu materiału wyjściowego hiacynta i mieczyka jest wynikiem ogromnego skokowego wzrostu w 2005 r. w stosunku do 2004 r. W przypadku hiacynta był to wzrost z 1,6 do 62,5 t (o 3806%), a mieczyka z 9,6 do 90,2 t (o 839,58%). W ujęciu wartościowym eksport hiacynta wzrósł o 5528,40%, a mieczyka o 438,01%. Świadczy to o wzroście krajowej produkcji. Jednak przy niskim absolutnym poziomie eksportu cebul hiacynta wystarczy zwiększyć produkcję o kilka hektarów, by odnotować duży jego wzrost. Na wielkość eksportu cebul hiacyntów w 2005 r. wystarczyła produkcja rzędu 3–4 ha. Ten skokowy wzrost eksportu tłumaczyć można także ścisłym przestrzeganiem procedur eksportowych i wynikającej stąd rejestracji wszystkich eksportowanych partii towaru oraz wzrostem reeksportu. Świadczy o tym również wzrost importu materiału wyjściowego hiacynta do Polski w 2005 r. o 20,31%, (czyli 35,9 t) w stosunku do 2004. W latach poprzednich, tzn. 2002–2003, był to wzrost jedynie o 3,09% (5,5 t), a w 2004 r. odnotowano nawet spadek o 5,71% (6,8 t). Wzrost eksportu cebul hiacynta wywołany był pojawieniem się nowego odbiorcy – Holandii. Do tego kraju wyeksportowaliśmy w 2005 r. aż 87% cebul hiacynta, podczas gdy w poprzednich latach eksport ten był znikomy lub w ogóle nie istniał. W tej sytuacji eksporte-

Rys. 1. Dynamika polskiego eksportu i importu cebul i bulw kwiatowych w stanie uśpienia w latach 1993–2005 (w % średniej z wielolecia)

Fig. 1. Dynamics of Polish dormant flower bulbs export and import in the years 1993–2005 (in % average of long standing)

Rys. 2. Dynamika polskiego eksportu poszczególnych gatunków cebul kwiatowych w stanie uśpienia w latach 1995–2005 (w % średniej z wielolecia)

Fig. 2. Dynamics of Polish export of respective species of dormant flower bulbs in the years 1995–2005 (in % average of long standing)

rzy, chcąc utrzymać dotychczasowe rynki zbytu, głównie na Ukrainie, zmuszeni byli do poszerzenia swojej oferty o cebule importowane. Tym bardziej, iż zapotrzebowanie odbiorców z Ukrainy wzrasta. Podobna sytuacja wystąpiła w przypadku mietczyka, ale tu odbiorcą był rynek rosyjski. W 2005 r. 76% bulw skierowano do Rosji, podczas gdy w poprzednim roku, był eksport 7-krotnie niższy. W przypadku mietczyka ten skokowy wzrost eksportu nie wynikał jednak ze wzrostu reeksportu, ale raczej z dokładnej jego ewidencji na granicach. W stosunku do poprzednich lat, w 2004 r. import bulw mietczyka do Polski wzrósł o 9,6, a w 2005 r. o 5,8%.

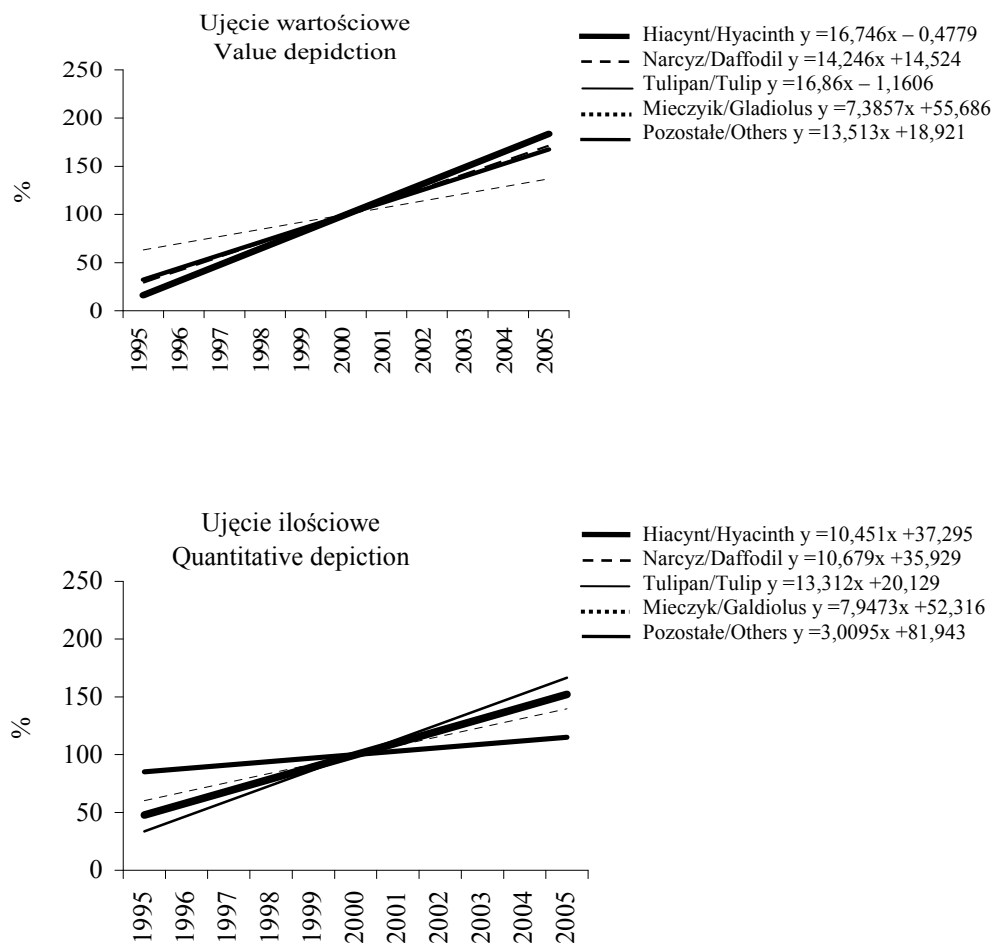
W latach 1995–2005 tendencją wzrostową charakteryzował się także eksport materiału wyjściowego z grupy pozostałe cebulowe. Średnio z roku na rok wzrastał w stosunku do średniej z tego okresu w ujęciu ilościowym o 5,41% (103,74 t), zaś wartościowym o 11,28% (660,02 tys. USD).

W 10-leciu 1995–2005 spadał natomiast eksport cebul tulipana i narcyza. Z roku na rok eksportowaliśmy o 7,38% mniej cebul narcyza i 10,47% mniej cebul tulipana, co oznaczało średnio roczny spadek odpowiednio o 0,60 i 5,29 t. Wartościowo eksport cebul tulipana obniżał się co roku średnio o 0,67% (0,74 tys. USD), a w przypadku narcyza wzrastał o 13,55% (2,43 tys. USD). Sytuacja wzrostu wartości eksportu przy jego tendencji spadkowej w ujęciu ilościowym oznaczała istotny wzrost cen eksportowych cebul narcyza.

Import wykazywał tendencję wzrostową w przypadku materiału wyjściowego wszystkich gatunków wyodrębnionych w kodach taryfy celnej. Najszybciej rósł import cebul tulipana, narcyza i hiacynta – średnio odpowiednio o 13,31 (o 158,3 t), 10,68 (o 28,6 t) i 10,45% (o 14,4 t) – rys. 3. Z roku na rok importowaliśmy także więcej bulw mietczyka oraz materiału wyjściowego „pozostałych” gatunków – średnio o 7,95 (o 24,1 t) i 3,01% (o 85,26 t). Również wartościowo najszybciej wzrastał import cebul tulipana, hiacynta i narcyza. Był to średnio roczny wzrost odpowiednio o 16,86 (492,3 tys. USD), 16,75 (o 67 tys. USD) i 14,25% (o 61,8 tys. USD). Szybko, bo średnio rocznie o 13,51% (1113,5 tys. USD), wzrastała również wartość importu cebul pozostałych gatunków. Natomiast najwolniej w ujęciu wartościowym wzrastał import bulw mietczyka – co roku średnio o 7,39% (o 35,8 tys. USD).

W latach 1993–2005 handel zagraniczny materiałem wyjściowym kwiatów cebulowych i bulwiastych cechuje rosnąca przewaga importu nad eksportem. Wynikiem tego jest zwiększające się ujemne saldo handlu zagranicznego. W przypadku cebul w stanie uśpienia bilans handlu zagranicznego był ujemny dla wszystkich gatunków (tab. 2). Najwyższe ujemne saldo w całym okresie występowało dla „pozostałych” gatunków i tulipanów. O ile jednak w przypadku tych pierwszych charakteryzowało się wahaniami z roku na rok, to w przypadku tulipana wykazywało tendencję rosnącą do 2003 r. Najgorszym rokiem w handlu materiałem wyjściowym ozdobnych roślin cebulowych w Polsce okazał się 2000 rok, kiedy saldo obrotów wyniosło –12409,60 tys. USD. Przyczyną tak wysokiego ujemnego salda był z jednej strony wzrost o 49,41% w stosunku do 1999 r. wartości importu cebul w stanie uśpienia, z drugiej spadek o 32,93% wartości eksportu.

W przypadku cebul i bulw w stanie wegetacji i kwitnienia do 2001 r. wartość eksportu była wyższa od wartości importu (z wyjątkiem 1993 i 2000 r.). W ostatnich 4 latach sytuacja zmieniła się, skutkując coraz większym ujemnym saldem obrotów.

Uwaga: linie trendu importu w ujęciu wartościowym dla hiacynta i tulipana oraz w ujęciu ilościowym dla hiacynta i narcyza pokrywają się ze względu na zbliżone współczynniki kierunkowe x .

Attention: the line of the trend in value depiction for hyacinth and tulip and in quantitative depiction for hyacinth and daffodil coincide because of similar directional factor x .

Rys. 3. Dynamika polskiego importu poszczególnych gatunków cebul kwiatowych w stanie uśpienia w latach 1995–2005 (w % średniej z wielolecia)

Fig. 3. Dynamics of polish export of respective species of flower bulbs in the years 1995–2005 (in % average of long standing)

Tabela 2. Saldo obrotów handlu zagranicznego materiałem wyjściowym ozdobnych roślin cebulowych i bulwiastych poszczególnych gatunków w Polsce w latach 1995–2005 (w tys. USD)
Table 2. Foreign trade balance of flower bulbs in Poland in the years 1995–2005 (in thou. USD)

Lata Years	Poszczególne grupy i gatunki cebulowych/Individual groups and species of flower bulbs						
	w stanie uśpienia/in dormant condition						w stanie wegetacji in vegetative condition
	ogółem total	hiacynt hyacinth	narcyz daffodil	tulipan tulip	mieczyk gladiolus	pozostałe other	
1993	-3462	-	-	-	-	-	-233
1994	-627	-	-	-	-	-	4
1995	-3421	-151	-177	-442	-404	-2252	105
1996	-1522	-179	-178	-669	-289	-206	82
1997	-2557	-192	-210	-939	-329	-886	75
1998	-4250	-276	-340	-1690	-458	-1484	19
1999	-5301	-32	-373	-2028	-449	-2128	27
2000	-12409	-252	-278	-2159	-551	-4176	-50
2001	-5183	-399	-368	-3927	-319	-268	146
2002	-7279	-437	-515	-4917	-423	-985	-298
2003	-9325	-557	-598	-6884	-581	-702	-136
2004	-6494	-655	-1090	-3347	-769	-632	-354
2005	-11804	-477	-445	-3909	-513	-11703	-1952

W strukturze gatunkowej polskiego eksportu materiału wyjściowego ozdobnych roślin cebulowych i bulwiastych dominującą rolę odgrywają cebule z grupy „pozostałe”. W latach 1995–2005 stanowiły średnio 96,21% masy i 96,50% wartości całego eksportu cebul kwiatowych w stanie uśpienia (tab. 3). Drugą pozycję zajmują cebule tulipana, choć stanowiły średnio w badanym okresie jedynie 2,80% ilości i 2,29% wartości całego eksportu. Udział ilościowy pozostałych gatunków był stosunkowo niewielki i wahał się średnio od 0,21% w przypadku hiacynta do 0,40% w przypadku mieczyka. Wartościowo materiał wyjściowy narcyzów, mieczyków i hiacyntów stanowił przeciętnie 0,29, 0,34 i 0,58% całego eksportu.

Materiał wyjściowy kwiatów cebulowych z grupy „pozostałe” był także głównym przedmiotem importu. W badanym 10-leciu stanowił 61,66% ilości i 67,16% wartości importu całego materiału. Ważną pozycją wśród sprowadzanych cebul w stanie uśpienia był tulipan, stanowiący w badanym okresie średnio 23,57% ilości oraz 21,81% wartości importu. Kolejne pozycje w wolumenie importu cebul kwiatowych zajmowały: mieczyk (6,41%), narcyz (5,52%) i hiacynt (2,84%).

Najbardziej znaczącym partnerem Polski w handlu zagranicznym materiałem wyjściowym ozdobnych roślin cebulowych i bulwiastych od lat jest Holandia. W połowie lat 80. był to właściwie jedyny odbiorca polskich cebul (97,39% całego eksportu) [Sokołowski 1987]. W latach 1995–2005 eksportowano do tego kraju średnio 91,33% materiału wyjściowego kwiatów cebulowych (rys. 4). W okresie tym Polska wysyłała systematycznie cebule i bulwy kwiatowe także do krajów Europy Środkowowschodniej (2,76%), głównie na Ukrainę, Białoruś, Litwę, Łotwę i do Rosji. Pozostała część materiału eksportowana była w różnych latach do różnych krajów, m.in. do Niemiec (2,87%), Francji

(1,61%), Szwecji (1,71%), Danii (0,08%) oraz innych (0,19%), w tym przykładowo do Wielkiej Brytanii, Norwegii, Finlandii, Belgii. W latach 1995–2005 Polska eksportowała cebule i bulwy kwiatowe w sumie do 22 krajów, głównie europejskich.

Tabela 3. Struktura wartościowa i ilościowa polskiego eksportu i importu materiału wyjściowego ozdobnych roślin cebulowych i bulwiastych w stanie uśpionia w latach 1995–2005 (w %)

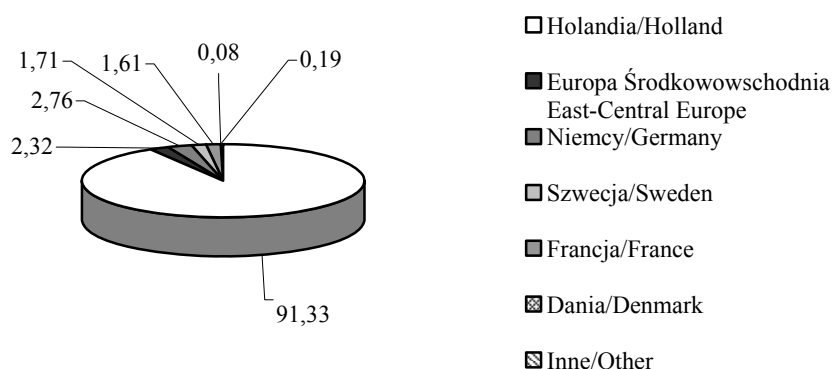
Table 3. The value and quantitative structure of Polish dormant flower bulbs export and import in the years 1995–2005 (in %)

Gatunek/Species	Lata/Years											Średnia Mean
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Eksport wartościowo/Eksport value												
Hiacynt/Hyacinth	*	–	0,07	0,11	0,05	0,04	0,07	0,15	0,03	0,09	5,68	0,58
Narcyz/Daffodil	0,24	0,03	1,21	0,13	0,14	0,08	0,13	0,16	0,57	0,24	0,38	0,29
Tulipan/Tulip	4,86	2,56	5,94	2,23	1,19	2,05	1,00	0,89	0,76	0,85	2,76	2,29
Mieczyk/Gladiolus	0,18	0,05	0,48	0,09	0,26	0,13	0,03	0,12	0,15	0,32	1,96	0,34
Pozostałe/Other	94,72	97,36	92,20	97,44	98,36	97,70	98,77	98,68	98,49	98,50	89,22	96,50
Eksport ilościowo/Quantitative export												
Hiacynt/Hyacinth	*	–	0,08	0,08	0,14	0,02	0,06	0,37	0,03	0,09	1,47	0,21
Narcyz/Daffodil	0,37	0,03	1,74	0,18	0,42	0,05	0,16	0,21	0,49	0,26	0,23	0,37
Tulipan/Tulip	5,94	2,96	3,27	5,32	2,86	2,80	2,18	1,83	1,34	0,97	1,34	2,80
Mieczyk/Gladiolus	0,45	0,10	0,07	0,28	0,31	0,06	0,06	0,25	0,19	0,52	2,13	0,40
Pozostałe/Other	93,24	96,91	94,84	94,14	96,27	97,07	97,54	97,34	97,95	98,16	94,83	96,21
Import wartościowo/Import value												
Hiacynt/Hyacinth	2,54	3,42	3,12	3,14	3,02	2,29	3,04	3,03	2,93	4,24	3,60	3,11
Narcyz/Daffodil	2,97	3,43	4,03	3,88	3,54	2,54	2,84	3,56	3,42	7,11	1,83	3,53
Tulipan/Tulip	9,49	14,60	18,60	20,04	19,47	20,16	29,26	33,61	36,33	21,88	15,92	21,81
Mieczyk/Gladiolus	6,88	5,52	5,30	5,16	4,31	5,01	2,41	2,91	3,12	5,10	2,59	4,39
Pozostałe/Other	78,12	73,03	68,95	67,78	69,66	70,00	62,45	56,89	54,20	61,67	76,06	67,16
Import ilościowo/Quantitative import												
Hiacynt/Hyacinth	2,08	2,06	2,16	3,10	3,58	2,33	3,24	3,18	2,77	3,08	3,69	2,84
Narcyz/Daffodil	6,34	2,73	4,27	5,31	6,03	4,25	4,90	6,82	6,50	9,28	4,25	5,52
Tulipan/Tulip	9,20	9,49	13,47	21,99	27,22	26,22	33,49	37,47	38,17	18,67	23,91	23,57
Mieczyk/Gladiolus	5,94	5,11	4,28	7,93	5,79	11,76	4,53	5,15	5,57	7,02	7,40	6,41
Pozostałe/Other	76,44	80,61	75,82	61,67	57,38	55,44	53,84	47,38	46,99	61,95	60,75	61,66

Uwaga: *znikoma wartość lub ilość (poniżej 0,01%)

Attention: *scarce value or quantity (below 0.01%)

Wzrasta również znaczenie krajów Europy Środkowowschodniej jako odbiorców krajowego materiału wyjściowego ozdobnych roślin cebulowych i bulwiastych. W 1995 r. wyeksportowano do nich 1,5 t., podczas gdy w 2005 r. już 411,9 t. W badanym 10-leciu średnio rocznie eksport do tych krajów w ujęciu ilościowym wzrastał o 40,8% w stosunku do średniej z tego okresu, czyli o 22,9 t, podczas gdy do Holandii o 0,88%, czyli o 14,9 t. Szczególnie duży wzrost eksportu do krajów Europy środkowowschodniej odnotowano w 2005 r. Przyjmując za 100 ilość eksportu z 2004 r., rok później wynosił on 483,45%. W przypadku eksportu do Rosji był to wzrost o 662,60%, na Ukrainę o 240,87%, a na Białoruś o 124,37%.

Rys. 4. Kierunki polskiego eksportu cebul kwiatowych w latach 1995–2005
(w % ilości całego eksportu)

Fig. 4. Directions of Polish flower bulbs export in the years 1995–2005
(in % quantity of the whole export)

Głównym towarem eksportowym do Europy Środkowowschodniej były bulwy mieczyka (91,85% całego eksportu). Na Wschód eksportowano również znaczne ilości cebul tulipanów (22,57%), narcyzów (32,57%) i hiacyntów (19,74%). Ale największe ilości cebul tulipana eksportowano do Szwecji i Francji, gdzie w badanym 10-leciu wysłano średnio odpowiednio 30,85 i 26,39% cebul tego gatunku. Holandia jest głównym odbiorcą materiału wyjściowego w stanie uśpienia. Średnio wysła się tam 80,25% całego eksportu cebul hiacyntów, 49,24% narcyzów i 95,80% pozostałych gatunków (tab. 4).

Tabela 4. Struktura geograficzna eksportu i importu cebul i bulw kwiatowych w stanie uśpienia w Polsce w latach w 1995–2005 (w % ilości całego eksportu i importu)

Table 4. The geographical structure of export and import of dormant flower bulbs in Poland in the years 1995–2005 (in % of the whole export and import)

Kraj Country	Gatunek/Species				
	Hiacynt Hyacinth	Narcyz Daffodil	Mieczyk Gladiolus	Tulipan Tulip	Pozostałe Others
Eksport do:/Export to:					
Holandia/Holland	80,25	49,24	8,10	18,75	95,80
Europa Środkowowschodnia East-Central Europe	19,74	32,57	91,90	22,57	4,20
Francja/France	–	–	–	26,39	–
Szwecja/Sweden	–	–	–	30,85	–
Belgia/Belgium	–	–	–	–	–
Inne/Other	–	18,19	–	1,44	–
Import z:/Import from:					
Holandia/Holland	99,27	95,99	98,09	99,16	97,77
Wielka Brytania/Great Britain	–	1,69	–	–	–
Niemcy/Germany	–	0,52	–	–	–
Dania/Denmark	–	1,50	–	–	–
Inne/Other	0,63	0,30	1,91	0,84	2,23

Głównym dostawcą importowanych cebul i bulw kwiatowych w stanie uśpiania była w latach 1995–2005 Holandia, z której sprowadzano średnio 98,36% całego wolumenu tego materiału kwaciarskiego. Jedynie 1,64% importowanego materiału pochodziło z innych krajów, w sumie z 33 w całym okresie, wśród których największe znaczenie odgrywały Niemcy. W badanym 10-leciu import z tego kraju stanowił blisko połowę wolumenu importu z grupy innych krajów. Z Holandii importowano gros materiału wyjściowego wszystkich gatunków – 99,27% hiacyntów, 95,99% narcyzów, 99,16% tulipanów, 98,09% mieczyków oraz 97,77% pozostałych cebul i bulw w stanie uśpiania (tab. 4).

WNIOSKI

Krajowa produkcja materiału wyjściowego kwiatów cebulowych i bulwiastych nie zaspokaja popytu wewnętrznego. Świadczy o tym szybsza dynamika wzrostu ilości importu niż eksportu, przy jednocześnie wyższym absolutnym poziomie importu. Równocześnie rosnący eksport i wzrost udziału cebul kwiatowych w całym eksporcie produktów kwaciarskich oznacza rosnące znaczenie tego działu produkcji w Polsce.

Szybszy wzrost wartościowy niż ilościowy zarówno w eksporcie, jak i imporcie cebul i bulw kwiatowych oznacza wzrost cen materiału wyjściowego kwiatów cebulowych i bulwiastych. Dla krajowych producentów kwiatów ciętych i cebul kwiatowych korzystających z zagranicznego materiału wyjściowego szybsza dynamika wzrostu importu w ujęciu wartościowym niż ilościowym oznacza konieczność płacenia z roku na rok coraz wyższych cen. Szczególnie dotyczy to takich gatunków jak hiacynt, narcyz, tulipan oraz cebulowe i bulwiaste z grupy „pozostałe”.

Korzystnym zjawiskiem sprzyjającym rozwojowi tego działu kwaciarstwa w Polsce jest rosnący eksport cebul i bulw kwiatowych do krajów Europy środkowowschodniej. Korzystne ze względu na koszty transportu położenie geograficzne Polski stawia nasz kraj w pozycji uprzywilejowanej w stosunku do Holandii.

PIŚMIENNICTWO

- GUS 1992–2005. Dane niepublikowane.
- Jabłońska L. 1999. Cut flower and pot plant market study. Ekspertyza dla Stichting Marktonderzoer Tuinbouw. Haga, 12 Ma, Warszawa.
- Jabłońska L. 2001. Konkurencyjność polskiego rynku cebul kwiatowych. *Ogrodnictwo* 1, 25–28.
- Jabłońska L. 2005. Rozwój polskiego kwaciarstwa w minionym 15-leciu. *Zesz. Probl. Post. Nauk Rol.* 504, 21–31.
- Kubiak K. 2001. Eksport i import produktów sadownictwa i warzywnictwa na tle eksportu rolno-spożywczego w Polsce w 2000 r. *Mat. konf. nt. „Marketing w ogrodnictwie”*, Lublin.
- Sokołowski D. 1987. Wybrane zagadnienia handlu zagranicznego materiałem wyjściowym roślin ozdobnych w Polsce w latach 1978–1985. Praca magisterska. SGGW, Warszawa.
- Świetlik J. 1997. Ekonomiczne problemy w produkcji roślin ozdobnych. *Mat. konf. nt. „Strategie rozwoju polskiego ogrodnictwa do 2010 r.”*, Lublin.

Summary. The analysis includes changes in quantity and value, assortment and geographical structure of flower bulbs export and import in Poland in the years 1995–2005. The analyses show that dormant flower bulbs are meaningful to the national foreign trade of flowers – in the years 1995–2005 they constituted an average 15.68% of the whole export and 15.60% of the whole import. In the years 1993–2005 both flower bulbs export and import showed a growing tendency; however, import dynamic was faster. The assortment structure of national foreign trade of flower bulbs is dominated by flower bulbs from the “others” group, which in the years 1995–2005 constituted an average 96.21% quantitative of export and 61.66% quantitative of import of flower bulbs. The main receiver of flower bulbs is Holland, where in the years 1995–2005 an average 91.33% of the whole flower bulbs export was sent. Moreover, the importance of East-Central Europe countries as receivers of flower bulbs is growing.

Key words: flower bulbs, export, import